ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (ŠTVRTÁ KOMORA)

z 8. júla 2010 *

V spojených veciach C-447/08 a C-448/08,

ktorých predmetom sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podané rozhodnutiami Svea hovrätt (Švédsko) z 8. októbra 2008 a doručené Súdnemu dvoru 13. októbra 2008, ktoré súvisia s trestnými konaniami proti

Ottovi Sjöbergovi (C-447/08),

Andersovi Gerdinovi (C-448/08),

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory J.-C. Bonichot, sudcovia C. Toader, K. Schiemann (spravodajca), P. Kūris a L. Bay Larsen,

* Jazyk konania: švédčina.

generálny advokát: Y. Bot,
tajomník: C. Strömholm, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 14. januára 2010,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— O. Sjöberg, v zastúpení: U. Isaksson, advokat,

— A. Gerdin, v zastúpení: S. Widmark a J. Gyllenberg, advokater,

— švédska vláda, v zastúpení: A. Falk, splnomocnená zástupkyňa,

— belgická vláda, v zastúpení: L. Van den Broeck, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci P. Vlaemminck a A. Hubert, advocaten,

— grécka vláda, v zastúpení: M. Tassopoulou a O. Patsopoulou, splnomocnené zástupkyne,

— španielska vláda, v zastúpení: F. Díez Moreno, splnomocnený zástupca,

— rakúska vláda, v zastúpení: E. Riedl, splnomocnený zástupca,

— poľská vláda, v zastúpení: M. Dowgielewicz, splnomocnený zástupca,

— portugalská vláda, v zastúpení: L. Inez Fernandes, P. Mateus Calado a A. Barros, splnomocnení zástupcovia,

— nórska vláda, v zastúpení: K. Moen a K. Moe Winther, splnomocnení zástupcovia,

— Európska komisia, v zastúpení: E. Traversa, K. Simonsson a P. Dejmek, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 23. februára 2010,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu článku 49 ES.

2 Tieto návrhy boli predložené v rámci trestných konaní vedených proti Ottovi Sjöbergovi a Andersovi Gerdinovi, ktorí boli obžalovaní z toho, že porušili článok 54 ods. 2 zákona o lotériách a hazardných hrách (lotterilag, SFS 1994, č. 1000) v znení uplatniteľnom na konania vo veciach samých (ďalej len „zákon o lotériách“).

Vnútroštátny právny rámec

3 Zákon o lotériách upravuje všetky kategórie hazardných hier, ktoré sa verejnosti ponúkajú vo Švédsku.

4 Ciele švédskej politiky v oblasti hier boli v rámci dôvodovej správy k zákonu o lotériách zhrnuté takto:

„Cieľom politiky hier je… existencia zdravého a bezpečného trhu s hrami, ktorý zodpovedá záujmom sociálnej ochrany a dopytu po hrách v kontrolovaných formách. Zisk z hier sa musí chrániť a musí byť vždy vyhradený na účely vo všeobecnom záujme alebo na sociálne prospešné účely, teda pre združenia, jazdecký šport a štát. Pri ponuke rôznych možností hrania by sa táto politika mala zameriavať na uprednostňovanie zreteľov sociálnej ochrany a brať do úvahy riziko podvodu a protizákonných hier."

5 Podľa vnútroštátneho súdu cieľom švédskej právnej úpravy týkajúcej sa hazardných hier je:

— boj proti kriminalite,

— boj proti negatívnym sociálnym a ekonomickým účinkom,

— dozor nad ochranou spotrebiteľských záujmov a

— použitie ziskov z lotérií na účely, akými sú verejný záujem alebo sociálny prospech.

Požiadavka povolenia na organizovanie hazardných hier

6 Podľa článku 9 zákona o lotériách sa na organizovanie hazardných hier vo Švédsku v zásade vyžaduje povolenie.

7 Podľa článku 15 zákona o lotériách sa povolenie vydáva švédskym právnickým osobám, ktoré sú neziskovými organizáciami, ich hlavným cieľom vymedzeným v stanovách je dosahovanie sociálne prospešných cieľov na vnútroštátnom území a uskutočňujú činnosti slúžiace najmä tomuto cieľu. Na základe článku 45 toho istého zákona môže švédska vláda udeliť osobitné povolenie na organizovanie hazardných hier aj v iných prípadoch ako stanovuje tento zákon.

8 V súlade so základnou zásadou švédskej právnej úpravy v oblasti hazardných hier, podľa ktorej sa má zisk z prevádzkovania hazardných hier vyhradiť na sociálne prospešné alebo verejné účely, je švédsky trh s hazardnými hrami rozdelený jednak medzi neziskové organizácie, ktoré pôsobia na vnútroštátnom území a zameriavajú sa na sociálne prospešné ciele, pričom im bolo udelené povolenie na základe článku 15 zákona o lotériách, a jednak dvoch prevádzkovateľov, ktorých štát buď vlastní, alebo v nich kontroluje väčšinový podiel, čiže štátnu hernú spoločnosť Svenska Spel AB a spoločnosť Trav och Galopp AB, ktoré spoločne kontroluje štát, a organizácie pre jazdecký šport, pričom týmto spoločnostiam boli udelené osobitné povolenia na základe článku 45 dotknutého zákona.

9 Podľa článku 48 zákona o lotériách ústredným orgánom, ktorý vykonáva dozor nad dodržiavaním uvedeného zákona, je orgán štátnej správy, konkrétne Lotteriinspektionen. Podľa tohto zákona Lotteriinspektionen vypracúva predpisy týkajúce sa kontroly a vnútorných pravidiel pre jednotlivé hry. Vykonáva aj dohľad nad činnosťou spoločnosti Svenska Spel AB a uskutočňuje prehliadky a pravidelné kontroly.

10 Na základe článku 52 zákona o lotériách môže Lotteriinspektionen vydávať usmernenia a zákazy nevyhnutné na dodržiavanie uvedeného zákona, ako aj pravidlá a podmienky prijaté na jeho základe. Popri usmerneniach a zákazoch možno uložiť aj pokutu podľa občianskeho práva.

Zákaz organizácie hazardných hier bez povolenia

11 Podľa článku 14 kapitoly 16 trestného zákona (brottsbalken, ďalej len „trestný zákon") sa organizácia hazardných hier bez povolenia vo Švédsku považuje za trestný čin nepovolenej prevádzky hier. Za tento trestný čin možno uložiť peňažný trest alebo trest odňatia slobody v trvaní až dvoch rokov. Ak sa konanie považuje za závažné, potresce sa ako obzvlášť závažný trestný čin nepovolenej prevádzky hier podľa článku 14a tej istej kapitoly 16 odňatím slobody v trvaní šiestich mesiacov až štyroch rokov.

12 Okrem toho podľa článku 54 ods. 1 zákona o lotériách sa ten, kto závažným spôsobom úmyselne alebo z nedbanlivosti organizuje nepovolené hazardné hry alebo prechováva nepovolené druhy hracích prístrojov, potresce peňažným trestom alebo trestom odňatia slobody v trvaní až šesť mesiacov.

13 Ustanovenia trestného zákona týkajúce sa trestného činu nepovolenej prevádzky hier zahŕňajú dva špecificky kvalifikované druhy konaní. Menej závažné konania, ktoré z tohto dôvodu nepatria pod článok 14, patria do pôsobnosti článku 54 ods. 1 zákona

o lotériách. Podľa článku 57 ods. 1 toto ustanovenie neplatí, ak sa za konanie ukladá trest podľa trestného zákona.

14 Vzhľadom na to, že zákon o lotériách sa uplatňuje len na švédskom území, zákaz organizácie nepovolených lotérií neplatí pre hazardné hry prevádzkované v zahraničí. Tento zákaz neplatí ani pre hazardné hry ponúkané na internete švédskym spotrebiteľom z iného štátu a zákon nezakazuje účasť týchto spotrebiteľov na hazardných hrách organizovaných v zahraničí. Povolenie vydané podľa tohto zákona dáva jeho držiteľovi oprávnenie ponúkať služby týkajúce sa hazardných hier len v rámci územnej pôsobnosti tohto zákona, teda na švédskom území.

Zákaz propagácie nepovolených hazardných hier

15 Podľa článku 38 ods. 1 bodu 1 zákona o lotériách sa zakazuje propagácia účasti na nepovolených hazardných hrách, ktoré sa organizujú na švédskom území alebo mimo neho, bez osobitného povolenia prostredníctvom obchodnej alebo inej činnosti na účely dosiahnutia zisku.

16 Podľa odseku 2 toho istého článku 38 možno udeliť výnimku zo zákazu uvedeného v odseku 1, pokiaľ ide o hazardné hry, ktoré v rámci medzinárodnej spolupráce so švédskou účasťou organizuje zahraničný prevádzkovateľ oprávnený na organizovanie hazardných hier na základe predpisov štátu svojho sídla a na spoluprácu na medzinárodnej úrovni.

17 Článok 54 ods. 2 zákona o lotériách stanovuje, že osobám, ktoré prostredníctvom obchodnej alebo inej činnosti na účely dosiahnutia zisku nepovolene propagujú účasť na hazardných hrách organizovaných v zahraničí, sa uloží peňažný trest alebo trest odňatia slobody v trvaní šiestich mesiacov, ak sa táto propagácia zameriava konkrétne na spotrebiteľov vo Švédsku.

18 Podľa článku 4 ods. 1 kapitoly 23 trestného zákona je za niektoré konania trestne zodpovedný nielen páchateľ, ale aj návodca alebo pomocník, ktorý zabezpečuje propagáciu. Navyše podľa odseku 2 toho istého článku sa za trestne zodpovednú považuje aj osoba, ktorá síce nie je považovaná za spolupáchateľa, ale naviedla tretiu osobu na spáchanie trestného činu alebo v nej vzbudila rozhodnutie spáchať trestný čin alebo poskytla páchateľovi pomoc akýmkoľvek spôsobom.

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

19 V čase skutkových okolností vo veci samej bol Otto Sjöberg šéfredaktorom a vydavateľom novín *Expressen*. V tomto postavení bol výlučne zodpovedný za skutočnosť, že v období od novembra 2003 do augusta 2004 *Expressen* uverejnil reklamy na hazardné hry organizované zahraničnými spoločnosťami Expekt, Unibet, Ladbrokes a Centrebet.

20 V čase skutkových okolností vo veci samej bol Anders Gerdin šéfredaktorom a vydavateľom novín *Aftonbladet*. V tomto postavení bol výlučne zodpovedný za skutočnosť, že v období od novembra 2003 do júna 2004 Aftonbladet uverejnil reklamy na hazardné hry organizované zahraničnými spoločnosťami Expekt, Unibet, Ladbrokes a Centrebet.

21 Spoločnosti Expekt, Unibet, Ladbrokes a Centrebet sú hospodárskymi subjektmi podnikajúcimi s cieľom dosiahnuť zisk so sídlom v iných členských štátoch ako Švédske kráľovstvo, ktoré ponúkajú hazardné hry prostredníctvom internetu okrem iného osobám žijúcim vo Švédsku. Patria medzi ne predovšetkým športové stávky a poker.

22 Åklagaren (prokuratúra) začala trestné stíhanie proti O. Sjöbergovi a A. Gerdinovi podľa článku 54 ods. 2 zákona o lotériách, pretože prostredníctvom obchodnej činnosti na účely dosiahnutia zisku protiprávne propagovali účasť švédskych rezidentov na hazardných hrách organizovaných v zahraničí.

23 V dňoch 21. júna 2005 a 6. septembra 2005 Stockholms tingsrätt (Súd v Štokholme) odsúdil O. Sjöberga a A. Gerdina na peňažný trest vo výške 50 000 SEK za konanie v rozpore so zákonom o lotériách.

24 O. Sjöberg a A. Gerdin sa voči rozsudkom v týchto veciach odvolali na Svea hovrätt (Odvolací súd vo Svea), ktorý však ani v jednom prípade odvolanie nepripustil.

25 Následne sa obaja odsúdení odvolali proti rozhodnutiam Svea hovrätt na Högsta domstolen (Najvyšší súd), ktorý 5. februára 2008 vydal rozhodnutie, že odvolania podané na Svea hovrätt boli prípustné, a rozhodol o vrátení oboch vecí na tento súd.

26 Högsta domstolen vo svojom rozhodnutí konštatoval, že nie je jasné, či ustanovenia o sankciách v zákone o lotériách stanovujú sankciu, ktorá je diskriminačná vo vzťahu k propagácii hazardných hier, podľa toho, či sú organizované vo Švédsku, alebo v inom členskom štáte. V každom prípade je otázne, či obmedzenia slobody poskytovania

služieb, ako sú obsiahnuté v článkoch 38 a 54 tohto zákona, môžu byť prípustné z dôvodu, že patria do pôsobnosti výnimiek výslovne stanovených v Zmluve ES, alebo či ich možno odôvodniť na základe naliehavých požiadaviek všeobecného záujmu.

27 Za týchto okolností Svea hovrätt rozhodol o prerušení konania a položil Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky, ktorých znenie je v oboch veciach rovnaké:

„1. Môže byť za určitých okolností prijateľná diskriminácia na základe štátnej príslušnosti na vnútroštátnom trhu s hrami a lotériami z dôvodu naliehavých požiadaviek všeobecného záujmu?

2. Ak reštriktívna politika na vnútroštátnom trhu s hrami a lotériami sleduje viaceré ciele a jedným z cieľov je financovanie sociálnych činností, môže byť takéto financovanie označené za príležitostný prospech reštriktívnej politiky? Ak je odpoveď na túto otázku záporná, môže byť sledovaná reštriktívna politika stále prijateľná, ak cieľ financovania sociálnych činností nemôže byť považovaný za primárny cieľ reštriktívnej politiky?

3. Môže štát odkazovať na naliehavé požiadavky všeobecného záujmu pri odôvodňovaní reštriktívnej politiky na trhu s hrami, ak štátom kontrolované spoločnosti uvádzajú na trh hry a lotérie, z ktorých príjem plynie štátu, a jedným z cieľov tohto uvádzania na trh je financovanie sociálnych činností? Ak je odpoveď na túto otázku záporná, môže byť sledovaná reštriktívna politika stále prijateľná, ak sa

zistí, že financovanie sociálnych činností nie je primárnym cieľom predmetného uvádzania na trh?

4. Môže byť úplný zákaz uvádzania hier a lotérií na trh organizovaných z iného členského štátu spoločnosťou usadenou v tomto inom členskom štáte a kontrolovanou orgánmi tohto iného členského štátu primeraný cieľu kontrolovať a monitorovať hráčske činnosti, ak zároveň neexistujú obmedzenia uvádzania hier a lotérií organizovaných spoločnosťami usadenými v členskom štáte, ktorý reštriktívnu politiku sleduje, na trh? Aká je odpoveď na túto otázku, ak cieľom takejto úpravy je obmedzenie hrania?

5. Je organizátor hier, ktorému bolo udelené povolenie na prevádzku niektorých hier v štáte a ktorý je kontrolovaný príslušným orgánom tohto štátu, oprávnený uvádzať svoje hry na trh v inom členskom štáte napríklad prostredníctvom inzerovania v novinách bez predchádzajúceho požiadania o povolenie od príslušných orgánov tohto štátu? Ak je odpoveď na túto otázku kladná, znamená to, že právna úprava členského štátu, ktorá stanovuje trestné sankcie za propagáciu účasti na lotériách organizovaných v zahraničí, predstavuje prekážku slobody usadiť sa a slobody poskytovať služby, ktorá nemôže byť nikdy odôvodnená na základe naliehavých požiadaviek všeobecného záujmu? Má pre odpoveď na prvú otázku nejaký význam skutočnosť, že členský štát, v ktorom je organizátor hier usadený, odkazuje na rovnaké naliehavé požiadavky všeobecného záujmu ako štát, v ktorom chce organizátor svoje hry uvádzať na trh?“

28 Uznesením predsedu Súdneho dvora zo 7. marca 2008 boli veci C-447/08 a C-448/08 spojené na spoločné konanie na účely písomnej časti konania, ústnej časti konania a rozsudku.

O prejudiciálnych otázkach

O druhej až piatej prejudiciálnej otázke

29 Na úvod treba uviesť, že článok 38 ods. 1 zákona o lotériách, na základe ktorého sa začali trestné stíhania vo veciach samých, zakazuje propagáciu účasti na nepovolených hazardných hrách, ktoré sa organizujú na švédskom území alebo mimo neho, prostredníctvom obchodnej alebo inej činnosti na účely dosiahnutia zisku bez osobitného povolenia.

30 Je však nesporné, že trestné stíhania vo veciach samých sa týkajú len osôb, ktoré propagovali hazardné hry organizované na účely dosiahnutia zisku súkromnými prevádzkovateľmi v iných členských štátoch ako vo Švédskom kráľovstve. Súdny dvor preto musí o prejudiciálnych otázkach rozhodnúť len so zreteľom na túto situáciu.

31 V súvislosti s druhou až piatou otázkou, na ktoré treba spoločne odpovedať pred preskúmaním prvej otázky, sa preto treba domnievať, že vnútroštátny súd sa v podstate pýta, či článok 49 ES treba vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, akou je právna úprava vo veci samej, ktorá zakazuje robiť reklamu na hazardné hry organizované na účely dosiahnutia zisku súkromnými prevádzkovateľmi v iných členských štátoch.

32 Na úvod treba pripomenúť, že článok 49 ES vyžaduje odstránenie všetkých obmedzení voľného pohybu služieb, dokonca aj v tom prípade, ak sa uplatňujú bez rozdielu na vnútroštátnych poskytovateľov služieb a poskytovateľov služieb z iných členských štátov, pokiaľ môžu zabraňovať činnosti poskytovateľa so sídlom v inom členskom štáte, kde legálne poskytuje obdobné služby, sťažovať ju alebo ju robiť menej atraktívnou. Okrem toho zo slobody poskytovania služieb majú výhody tak poskytovatelia, ako aj príjemcovia služieb (rozsudok z 8. septembra 2009, Liga Portuguesa de Futebol Profissional a Bwin International, C-42/07, Zb. s. I-7633, bod 51 a citovaná judikatúra).

33 V tejto súvislosti je nesporné, že účelom článku 38 ods. 1 bodu 1 zákona o lotériách, ktorý vo Švédsku zakazuje propagáciu jednak hazardných hier organizovaných protizákonne v iných členských štátoch, jednak nepovolených hier vo Švédsku, je obmedzenie účasti švédskych spotrebiteľov na takýchto hazardných hrách. Cieľom tohto ustanovenia je zabezpečiť, aby sa títo spotrebitelia zúčastňovali na hazardných hrách len v rámci systému povoleného na vnútroštátnej úrovni a aby sa pritom vylúčili najmä súkromné lukratívne záujmy v tejto oblasti.

34 Toto ustanovenie tak predstavuje obmedzenie slobody švédskych rezidentov využívať služby, ktoré sa prostredníctvom internetu ponúkajú v iných členských štátoch. Okrem toho je aj obmedzením voľného poskytovania služieb, ktoré poskytujú prevádzkovatelia hazardných hier so sídlom v iných členských štátoch ako je Švédske kráľovstvo.

35 Treba preto preskúmať, v akom rozsahu možno obmedzenie dotknuté vo veci samej pripustiť na základe výnimiek výslovne stanovených v Zmluve ES alebo odôvodnených – v súlade s judikatúrou Súdneho dvora – naliehavými požiadavkami všeobecného záujmu.

36 Článok 46 ods. 1 ES, ktorý sa v tejto oblasti uplatňuje na základe článku 55 ES, pripúšťa obmedzenia odôvodnené verejným poriadkom, verejnou bezpečnosťou a verejným zdravím. V judikatúre boli okrem toho stanovené niektoré naliehavé dôvody všeobecného záujmu, akými sú ciele ochrany spotrebiteľov, predchádzanie podvodom a podnecovaniu občanov k nadmerným výdavkom spojeným s hrami, ako aj predchádzanie narušeniam sociálneho poriadku vo všeobecnosti (pozri rozsudky Placanica a i., C-338/04, C-359/04 a C-360/04, Zb. s. I-1891, bod 46, a Liga Portuguesa de Futebol Profissional a Bwin International, už citovaný, bod 56).

37 V tomto kontexte treba konštatovať, že právna úprava hazardných hier je súčasťou tých oblastí, v ktorých medzi členskými štátmi existujú významné rozdiely morálneho, náboženského a kultúrneho charakteru. Ak v tejto oblasti neexistuje harmonizácia na úrovni Spoločenstva, prináleží každému členskému štátu, aby v týchto oblastiach určil na základe vlastnej stupnice hodnôt požiadavky, ktoré si vyžaduje ochrana predmetných záujmov (pozri rozsudok Liga Portuguesa de Futebol Profissional a Bwin International, už citovaný, bod 57).

38 Samotná okolnosť, že členský štát si zvolil iný systém ochrany ako ten, ktorý prijal iný členský štát, nemôže mať vplyv na posúdenie nevyhnutnosti a proporcionality vnútroštátnych ustanovení prijatých v predmetnej oblasti. Tie sa musia posúdiť iba vzhľadom na ciele sledované príslušnými orgánmi dotknutého členského štátu a na úroveň ochrany, ktorú zamýšľajú zabezpečiť (rozsudok Liga Portuguesa de Futebol Profissional a Bwin International, už citovaný, bod 58).

39 Členské štáty preto môžu slobodne určiť ciele svojej politiky v oblasti hazardných hier a prípadne aj presne definovať úroveň požadovanej ochrany. Pokiaľ však ide o primeranosť obmedzení, ktoré ukladajú, musia spĺňať podmienky, ktoré vyplývajú

z judikatúry Súdneho dvora (rozsudok Liga Portuguesa de Futebol Profissional a Bwin International, už citovaný, bod 59).

40 V tomto prípade treba najmä preskúmať, či obmedzenie reklamy na hazardné hry, ktoré sa organizujú v iných členských štátoch ako vo Švédskom kráľovstve na účely dosiahnutia zisku súkromných hospodárskych subjektov, uložené vnútroštátnou právnou úpravou vo veci samej, je vhodné na zabezpečenie dosiahnutia cieľa alebo viacerých cieľov uvádzaných týmto členským štátom a či nejde nad rámec toho, čo je potrebné na jeho dosiahnutie. Okrem toho je vnútroštátna legislatíva vhodná na zabezpečenie dosiahnutia uvádzaného cieľa len vtedy, ak skutočne zodpovedá požiadavke jeho dosiahnutia koherentným a systematickým spôsobom. V každom prípade musia byť tieto obmedzenia uplatňované nediskriminujúcim spôsobom (rozsudok Liga Portuguesa de Futebol Profissional a Bwin International, už citovaný, body 60 a 61).

41 V tejto súvislosti je podľa vnútroštátneho súdu nesporné, že vylúčenie súkromných lukratívnych záujmov v oblasti hazardných hier je základným cieľom švédskej právnej úpravy v tejto oblasti. Predmetné činnosti sú vo Švédsku vyhradené pre orgány, ktoré sledujú sociálne prospešné ciele alebo ciele všeobecného záujmu, a povolenia na prevádzkovanie hazardných hier sa udeľujú výlučne verejnoprávnym alebo charitatívnym subjektom.

42 V tejto súvislosti treba uviesť, že cieľ, ktorý sa týka zavedenia prísneho obmedzenia lukratívnej povahy prevádzkovania hazardných hier, judikatúra uznala, keď Súdny dvor pripustil, že vnútroštátna právna úprava, ktorá vyžaduje, aby sa lotérie nevyužívali len na komerčnom základe a aby ich neovládali súkromné subjekty, ktoré majú zisky z týchto činností, je zlučiteľná s právom Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 24. marca 1994, Schindler, C-275/92, Zb. s. I-1039, body 57 až 59).

43 Kultúrne, morálne a náboženské dôvody totiž môžu odôvodniť obmedzenia, pokiaľ ide o slobodné poskytovanie služieb prevádzkovateľmi hazardných hier, najmä v rozsahu, v akom možno považovať za neprijateľné, aby jednotlivci dosahovali zisk z využívania sociálneho problému alebo zo slabosti hráčov a z ich neúspechu v hre. V závislosti od rebríčka hodnôt každého členského štátu a so zreteľom na voľnú úvahu, ktorú má k dispozícii, tak môže členský štát obmedziť prevádzkovanie hazardných hier tým, že ho zverí verejnoprávnym alebo charitatívnym subjektom.

44 V konaniach vo veciach samých sú hospodárske subjekty, ktoré uverejnili reklamu, na základe ktorej sa začalo trestné konanie, ziskovými súkromnými podnikmi a, ako to okrem iného na pojednávaní potvrdila švédska vláda, nikdy neboli oprávnené získať povolenie na prevádzkovanie hazardných hier podľa švédskych predpisov.

45 Zákaz propagácie služieb takýchto prevádzkovateľov smerom k spotrebiteľom žijúcim vo Švédsku teda zodpovedá cieľu, ktorým je vylúčenie súkromných lukratívnych záujmov v oblasti hazardných hier, a navyše ho možno považovať za nevyhnutný na dosiahnutie takéhoto cieľa.

46 Na druhú až piatu otázku preto treba odpovedať tak, že článok 49 ES sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni právnej úprave členského štátu, akou je právna úprava vo veci samej, ktorá zakazuje robiť reklamu, určenú pre rezidentov tohto štátu, na hazardné hry organizované na účely dosiahnutia zisku súkromnými prevádzkovateľmi v iných členských štátoch.

O prvej otázke

47 Prvá prejudiciálna otázka sa týka skutočnosti, že článok 54 ods. 2 zákona o lotériách stanovuje trestné sankcie len za propagáciu hazardných hier organizovaných v inom členskom štáte, ale nepoužije sa v prípade propagácie týchto hier organizovaných bez povolenia vo Švédsku, pričom v tomto druhom uvedenom prípade sa podľa zákona o lotériách uloží len pokuta podľa občianskeho práva na základe článku 52 zákona o lotériách. Vnútroštátny súd sa pýta, či tento rozdiel týkajúci sa sankcií predstavuje diskrimináciu nezlučiteľnú s článkom 49 ES.

48 Prvú otázku preto treba chápať tak, že si v podstate vyžaduje odpoveď na otázku, či sa má článok 49 ES vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, podľa ktorej hazardné hry patria do systému výlučných práv, v rámci ktorého propagácia hier organizovaných v inom členskom štáte podlieha prísnejším sankciám ako propagácia takých hier organizovaných bez povolenia na vnútroštátnom území.

49 Hoci trestná legislatíva v zásade patrí do právomoci členských štátov, podľa ustálenej judikatúry ukladá právo Únie obmedzenia tejto právomoci a takáto legislatíva nesmie obmedzovať základné slobody zaručené týmto právom (rozsudok Placanica a i., už citovaný, bod 68).

50 Z judikatúry Súdneho dvora okrem toho vyplýva, že obmedzenia uložené členskými štátmi potrebné na dosiahnutie cieľov všeobecného záujmu sa musia uplatňovať nediskriminujúcim spôsobom (pozri rozsudky Placanica a i., už citovaný, bod 49, a Liga Portuguesa de Futebol Profissional a Bwin International, už citovaný, bod 60).

51 V tomto smere existujú rozpory medzi švédskou vládou na jednej strane a O. Sjöbergom a A. Gerdinom na strane druhej týkajúce sa toho, či švédska právna úprava, najmä článok 4 kapitoly 23 trestného zákona, stanovuje sankcie za propagáciu hazardných hier organizovaných bez povolenia vo Švédsku, ktoré sú rovnocenné sankciám ukladaným na základe článku 54 ods. 2 zákona o lotériách za propagáciu hazardných hier organizovaných v inom členskom štáte.

52 Podľa švédskej vlády sa propagácia hazardných hier organizovaných vo Švédsku bez povolenia trestá podľa článku 4 kapitoly 23 trestného zákona ako trestný čin spolupáchateľstva buď pri trestnom čine nepovolenej prevádzky hazardných hier podľa článku 14 kapitoly 16 toho istého zákona, alebo pri trestnom čine organizácie nepovolených hazardných hier alebo prechovávania určitých druhov hracích prístrojov podľa článku 54 ods. 1 zákona o lotériách.

53 O. Sjöberg a A. Gerdin na druhej strane tvrdia, že článok 4 kapitoly 23 trestného zákona sa neuplatňuje na propagáciu hazardných hier organizovaných vo Švédsku bez povolenia. Podľa nich neexistuje nijaké ustanovenie, ktoré by sankcionovalo túto propagáciu, bez ohľadu na to, či sú hazardné hry povolené alebo nie. A. Gerdin spresňuje, že uvedený článok sa uplatňuje len na pomoc pri organizovaní zakázaných hazardných hier, ale netýka sa ich propagácie.

54 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že ustanovenia o spolupráci v článku 267 ZFEÚ sa zakladajú na jasnom rozdelení funkcií medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom. V konaniach začatých podľa tohto článku je výklad vnútroštátneho práva vecou súdov jednotlivých členských štátov, nie Súdneho dvora (pozri v tomto zmysle rozsudky Placanica a i., už citovaný, bod 36, ako aj Liga Portuguesa de Futebol Profissional a Bwin International, už citovaný, bod 37).

55 Zostáva preto na vnútroštátnom súde, aby preskúmal, či sú oba dotknuté protiprávne skutky, hoci patria pod odlišné ustanovenia, v platných vnútroštátnych právnych predpisoch upravené rovnako. Tento súd musí najmä overiť, či z hľadiska skutkových okolností príslušné orgány posudzujú tieto skutky s rovnakou starostlivosťou a či príslušné súdy dospejú k uloženiu rovnakých sankcií.

56 Ako uviedol aj generálny advokát v bodoch 81 až 85 návrhov, ak sú oba predmetné protiprávne skutky upravené rovnako, vnútroštátny režim nemožno považovať za diskriminačný, aj napriek tomu, že ustanovenia, na ktorých sú trestné stíhania postavené a ktoré upravujú uplatniteľné sankcie, sú vyjadrené v rôznych textoch. Na druhej strane, ak osoby propagujúce hry organizované bez povolenia vo Švédsku čelia menej prísnym sankciám ako osoby, ktoré propagujú také hry organizované v iných členských štátoch, potom bude potrebné konštatovať, že tieto ustanovenia sú diskriminačné a ustanovenia článku 54 ods. 2 zákona o lotériách sú v rozpore s článkom 49 ES, a preto ich nemožno použiť proti osobám trestne stíhaným v rámci konaní vo veci samej.

57 Na prvú otázku preto treba odpovedať tak, že článok 49 ES sa má vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, podľa ktorej hazardné hry patria do systému výlučných práv, v rámci ktorého propagácia hier organizovaných v inom členskom štáte podlieha prísnejším sankciám ako propagácia takých hier prevádzkovaných bez povolenia na vnútroštátnom území. Vnútroštátny súd musí preskúmať, či vnútroštátna právna úprava dotknutá vo veciach samých predstavuje tento prípad.

O trovách

58 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

1. **Článok 49 ES sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni právnej úprave členského štátu, akou je právna úprava vo veci samej, ktorá zakazuje robiť reklamu, určenú pre rezidentov tohto štátu, na hazardné hry organizované na účely dosiahnutia zisku súkromnými prevádzkovateľmi v iných členských štátoch.**

2. **Článok 49 ES sa má vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, podľa ktorej hazardné hry patria do systému výlučných práv, v rámci ktorého propagácia hier organizovaných v inom členskom štáte podlieha prísnejším sankciám ako propagácia takých hier prevádzkovaných bez povolenia na vnútroštátnom území. Vnútroštátny súd musí preskúmať, či vnútroštátna právna úprava dotknutá vo veciach samých predstavuje tento prípad.**

Podpisy